

Korte berichten en mededelingen

VLINDERWERKGROEP FRIESLAND

In 1986 hebben een aantal enthousiaste vlinderaars van onze werkgroep ervaring opgedaan met het voorlopige waarnemingsformulier dat we o.a. met de hulp van de heer Geraedts hadden ontworpen.

Met genoemd ontwerp viel goed te werken, maar wel werd duidelijk, dat het voor verbetering vatbaar was. Het lijkt erop, dat het komende seizoen met een uitgebreider - 130 koloms ! - formulier gewerkt zal worden, waarop de waarnemingen van zowel de dag- als de nachtvlinders uitvoerig genoteerd kunnen worden. Voor alle duidelijkheid: ook de micro's zullen vermeld kunnen worden.

Hoewel het vlinderseizoen in Friesland een trage start had - van 1 januari 1986 tot half april kwam het kwik hier slechts 3 à 4 maal boven de 10 °C - werden er veel en leuke waarnemingen gedaan. Opvallend is bijvoorbeeld de opmars van *Rheumaptera cervinalis* (Scopoli), een soort die in 1984 nog als nieuw voor Friesland werd vermeld (Zie: De Vlinders van Friesland door B.J. Lempke, Leeuwarden 1985).

Al begon het seizoen laat, we konden lang doorgaan. In de laatste decade van november waren er nog flinke aantallen uilen te zien, zoals *Agrochola helvola* (L.) en *Agrochola macilenta* (Hübner), terwijl de eerste decade van december nog tientallen exemplaren van *Operophtera brumata* (L.) en *Erannis defoliaria* (Clerck) te zien gaf.

De leden van de werkgroep zijn nu druk doende met hun verslagen. We zullen proberen t.z.t. een samenvatting van deze verslagen te publiceren. Kontaktadres Vlinderwerkgroep Friesland: Fries Natuurmuseum, Schoenmakersperk 2, 8911 EM Leeuwarden, tel. 058-129085.

VLINDERFOTOGRAFIE

Het boek "Schmetterlinge, Tagfalter - Nachtfalter" (oorspronkelijk twee losse delen) bevat een nuttig hoofdstuk over het fotograferen van vlinders en andere insecten. Verder staat het boek vol met schitterende foto's, door de auteur Othmar Danesch gemaakt in Europa en Brazilië. Het boek is in 1965 uitgegeven door Chr. Belser Verlag, Stuttgart.

Deze tijd komt van Jan Moonen uit Cadier & Keer.

NIEUW TIJDSCHRIFT

Er is een nieuw regionaal tijdschrift: "Natuur en Landschap in Achterhoek en Liemers". Het is een uitgave van het Staring Instituut te Doetinchem. Aan bod komen veldbiologische, landschappelijke en geologische onderwerpen. Meer informatie bij het Staring Instituut, Grutstraat 31, 7001 BW Doetinchem. Tel. 08340-32831.

LANDELIJK DAGVLINDERPROJECT

Het Landelijk Dagvlinderproject gaat in haar huidige vorm het laatste jaar in.

Ir. W.H.J.M. (Wim) Geraedts heeft op 1 december 1986 het Landelijk Dagvlinderproject verlaten. Op dit moment werkt hij als ecologisch medewerker bij het Biogeografisch Informatie Centrum. Hij heeft als coördinator van het Landelijk Dagvlinderproject een belangrijke bijdrage geleverd aan de kennis van de Nederlandse Dagvlinderfauna. Ir. M.H.Th.M. (Marnix) Tax is hem als coördinator van het project opgevolgd.

Van het Ministerie van Landbouw en Visserij is een subsidie ontvangen voor de aanstelling van een gewetensbezwaarde ter ondersteuning van het project. Hij zal zich voornamelijk bezig houden met het opvullen van de lacunes in ruimte en tijd in het databestand van veldwaarnemingen door collectie- en archiefinventarisatie.

Dankzij de hoeveelheid werk door veldmedewerkers in 1986 verzet kunnen de veldwaarnemingen van 1986 toegevoegd worden aan het huidige databestand van 185.000 waarnemingen. Dit jaar zullen alle gegevens in zijn totaliteit verwerkt worden tot verspreidingskaarten en vliegtijdogrammen. Door middel van correlatieanalyse wordt het verband gezocht tussen het voorkomen van de verschillende vlindersoorten en de terreingesteldheid. Daarbij worden de terreinbeschrijvingen gebruikt die vooral de laatste jaren bij de vlinderwaarnemingen zijn gegeven. Aan de hand van deze gegevens zal de definitieve "Atlas van de Nederlandse Dagvlinderfauna" geschreven worden. Hij zal in november 1987 in conceptvorm gereed zijn en in 1988 in de boekhandel verkrijgbaar zijn.

Dit betekent niet dat er volstrekt geen inventarisaties meer worden uitgevoerd. Bij deze willen we de veldmedewerkers dan ook uitnodigen om in 1987 mee te werken aan een voortzetting van de inventarisatie van een beperkt aantal soorten. In het kader staat een soortenlijst. Zoals U ziet zijn het met name de zeldzame soorten en de trekvlinders. Bij enkele soorten is het wenselijk om met name aandacht te besteden aan een gedegen biotoopbeschrijving.

In het nieuwe seizoen zal een nieuwe handleiding verschijnen en een nieuw 130 koloms-formulier. Dit is het resultaat van een overleg tussen de European Invertebrate Survey, de Werkgroep Snellen (microlepidoptera), het Biogeografisch Informatie Centrum en de Vlinderstichting (Landelijk Dagvlinderproject). Hiermee is het mogelijk inventarisatiewaarnemingen van alle soorten macro- en microlepidoptera te noteren.

De Inventarisatieatlas voor Flora en Fauna die door Staatsbosbeheer in 1981 voor het eerst werd uitgegeven, is herdrukt en binnenkort weer verkrijgbaar. Uitvoering en gebruik zijn onveranderd, wel zijn de kaartbladen vervangen voor zover nieuwe beschikbaar zijn gekomen tot eind 1986. De prijs is ook niet veranderd en u kunt de atlas bestellen door f30,- over te maken op giro 54430 van het Staatsbosbeheer te Utrecht.

Lijst van soorten die in 1987 geïnventariseerd worden.

1. Zeldzame soorten en soorten waarbij speciaal aandacht aan ecologie en beheer besteed kan worden.
2. Trekvlinders.
3. Soorten die de laatste jaren niet meer waargenomen worden, maar waarvan eventuele waarnemingen zeker opgestuurd kunnen worden.

1.			
Heteropterus morpheus	Spiegeldikkopje	Argynnis paphia	Keizersmantel
Carterocephalus palaemon	Bont dikkopje	Melitaea cinxia	Veldparelmoervlinder
Hesperia comma	Kommavlinder	Mellicta athalia	Bosparelmoervlinder
Erynnis tages	Bruin dikkopje	Coenonympha arcania	Tweekleurig hooibeestje
Spialia sertorius	Kalkgraslanddikkopje	Coenonympha tullia	Veenhooibeestje
Pyrgus malvae	Aardbeivlinder	Hipparchia statilinus	Kleine heivlinder
Papilio machaon	Koninginnepage	Melanargia galathea	Dambordje
Leptidia sinapis	Boswitje		
Aporia crataegi	Groot geaderd witje	2.	
Callophrys rubri	Groentje	Colias hyale	Gele luzernevlinder
Thecla betulae	Sleedoornpage	Colias croceus	Oranje luzernevlinder
Quercusia quercus	Eikepage	Vanessa atalanta	Atalanta
Nordmannia ilicis	Bruine Eikepage	Cynthia cardui	Distelvlinder
Strymonidia w-album	Iepepage	Issoria lathonia	Kleine parelmoervlinder
Lycaena dispar	Grote vuurvlinder	Fabriciana adippe	Adippevlinder
Heodes tityrus	Bruine vuurvlinder		
Palaeochrysophanus hippothoe	Rode vuurvlinder	3.	
Cupido minimus	Dwergblauwtje	Thymelicus acteon	Dwergdikkopje
Vacciniina optilete	Veenbesblauwtje	Strymonidia pruni	Pruimepage
Maculinea alcon ericae	Heidegentiaanblauwtje	Lycaeides idas	Vals heideblauwtje
Ladoga camilla	Kleine ijsvogelvlinder	Cyaniris semiargus	Klaverblauwtje
Limenitis populi	Grote ijsvogelvlinder	Maculinea arion	Tijmblauwtje
Apatura iris	Grote weerschijnvlinder	Maculinea teleius	Pimpernelblauwtje
Nymphalis polychloros	Grote vos	Maculinea nausithous	Donker pimpernelblauwtje
Nymphalis antiopa	Rouwmantel	Clossiana euphrosyne	Zilvervlek
Bolaria aquilonaris	Veenbesparelmoervlinder	Brenthis ino	Purperstreepparelmoervlinder
Clossiana selene	Zilveren maan	Euphydryas aurinia	Moerasparelmoervlinder
Fabriciana niobe	Duinparelmoervlinder	Melitaea diamina	Woudparelmoervlinder
Mesoacidalia aglaja	Grote parelmoervlinder	Coenonympha hero	Zilverstrephooibeestje

PUBLICATIE

In "De Levende Natuur" nrs. 5 en 6 (1986) is in twee delen een artikel verschenen: "Dagvlinders en grote herbivoren". De auteurs F.A. Bink en J.G. van der Made beschrijven de invloed van begrazing op de dagvlinderfauna. Via de betrekking die dagvlinders hebben met vegetatie en landschap en de relatie tussen graasactiviteit van grote herbivoren en de ontwikkeling van vegetatie en landschap komt de lezer bij de uiteindelijke praktijkvraag hoeveel herbivoren er moeten grazen om een bepaalde samenstelling van de dagvlinderfauna mogelijk te maken.

VAN HET BESTUUR

Personeelswijzigingen

In de afgelopen periode hebben zich bij de Vlinderstichting enkele personeelswijzigingen voorgedaan: Marnix Tax verwisselde zijn pro-deo functie als coördinator bij de Stichting met die van coördinator bij het Landelijk Dagvlinderproject. Els Vonk kreeg een baan in Leiden en legde haar functie als eindredacteur van "Vlinders" neer. Beide medewerkers hebben voor onze Stichting bijzonder veel werk verricht. Marnix heeft vanaf augustus met grote inzet en veel enthousiasme aan de organisatie en opbouw van de Vlinderstichting gewerkt, terwijl Els reeds vanaf januari '86 met veel energie en creativiteit de opzet en uitvoering van ons tijdschrift heeft verzorgd. Namens het bestuur hartelijk dank voor het vele werk.

Inmiddels is gelukkig een deel van de opengevallen plaatsen weer opgevuld: Angeline Heijna en Aleid van der Kolk gaan zich voor circa twee dagen per week bezighouden met het schrijven en samenstellen van voorlichtings- en educatief materiaal. Pauline Schakenbos heeft inmiddels het eindredacteurschap van Els Vonk overgenomen. Naast deze nieuwe medewerkers heeft de Stichting plaats voor nog twee vrijwilligers.

Bij het Landelijk Dagvlinderproject is Wim Geraedts per 1-12-'86 vertrokken naar het Biogeografisch Informatie Centrum (zie mededelingen van het Landelijk Dagvlinderproject).

Subsidies

Een subsidietoezegging werd ontvangen van het Comité Zomerpostzegels voor de uitgave van een brochure "Vlinders in tuinen". Op een nader te bepalen plaats en tijdstip zal deze subsidie aan ons worden overhandigd.

Een aanvraag voor een subsidie voor de uitvoering van de verschillende taken van de Vlinderstichting (personeel en materiaal) is ingediend bij het Ministerie van Landbouw en Visserij. Voorgesteld is de verschillende activiteiten voorlopig voor een periode van twee jaar te subsidiëren, zodat een goede basis voor de toekomst wordt gelegd. Het is vooral van belang dat gedurende een langere periode de werkzaamheden door vaste mensen worden uitgevoerd, hetgeen alleen te realiseren is wanneer hiervoor een salaris kan worden betaald.

 Korte berichten en mededelingen